

Minister Klimatu i Środowiska

DGO-WO.0500.4.2026.ML
4229460.17136150.13967337
Warszawa, 02-03-2026

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację Posła Krzysztofa Habury oraz grupy posłów (K10INT15183).

Temat: działania Ministerstwa Klimatu i Środowiska mające na celu poprawę efektywności gospodarowania odpadami przemysłowymi.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację złożoną przez Posła Krzysztofa Haburę wraz z grupą posłów, w sprawie działań Ministerstwa Klimatu i Środowiska mających na celu poprawę efektywności gospodarowania odpadami przemysłowymi (K10INT15183), przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

Na wstępie należy podkreślić, że Minister Klimatu i Środowiska wspiera wszelkie działania mające na celu stworzenie gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ). Z korzyścią dla środowiska i gospodarki jest to, aby produkty, materiały oraz surowce pozostawały w obiegu tak długo, jak jest to możliwe, a wytwarzanie odpadów powinno być jak najbardziej zminimalizowane. Na wszystkich pozostałych etapach cyklu życia powinny istnieć mechanizmy, które przyczynią się do wydłużenia czasu korzystania z produktów albo zastępowania produktów innymi.

Zatem w odniesieniu do działań poprawiających efektywność gospodarowania odpadami przemysłowymi prowadzonymi przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska należy wskazać choćby zapisy Krajowego planu gospodarki odpadami 2028 (KPGO). W KPGO uwzględnia się założenia, które mają dążyć do gospodarki obiegu zamkniętego (GOZ) i określa się politykę gospodarki odpadami, która powinna być prowadzona w sposób zgodny z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, wskazując zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling jako działania priorytetowe.

KPGO wskazuje wśród działań ekoprojektowanie i wydłużenie czasu życia produktu.

W ramach gospodarki odpadami wydobywczymi, odpadami z produkcji chemii organicznej i odpadami z procesów termicznych w KPGO wskazano takie kierunki działań, jak:

- projektowanie nowych procesów i wyrobów w taki sposób, aby w jak najmniejszym stopniu oddziaływały na środowisko w fazie produkcji, użytkowania i po zakończeniu użytkowania;
- promowanie uwzględniania w fazie projektowej danego przedsięwzięcia sposobów i możliwości zagospodarowania odpadów w trakcie eksploatacji i po zakończeniu jego realizacji, na przykład zastosowania odpadów wydobywczych lub produktów powstałych po procesach odzysku odpadów wydobywczych oraz popiołów i żużli stanowiących pozostałości ze spalania do produkcji cementu, betonu oraz kruszyw, zastępujących materiały naturalne, w szczególności w projektach inwestycji budowlanych na przykład drogowych i projektach rekultywacji terenów.

Istotnym zagadnieniem w zakresie gospodarki odpadami ujętym w KPGO są rozwiązania dotyczące surowców krytycznych w gałęziach przemysłu. Można wskazać następującą listę grup odpadów powstałych z użytkowanych produktów, które mogą zawierać znaczne ilości surowców krytycznych (wykaz należy traktować jako otwarty):

- odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych;
- opakowania z metali;
- zużyte lub nienadające się do użytkowania pojazdy;
- odpady urządzeń elektrycznych i elektronicznych;
- partie produktów nieodpowiadające wymaganiom oraz produkty przeterminowane lub nieprzydatne do użytku (dotyczy wybranych odpadów);
- baterie i akumulatory;
- zużyte katalizatory;
- magnetyczne i optyczne nośniki informacji;
- odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (dotyczy wybranych odpadów);
- odpady łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie (dotyczy wybranych odpadów).

Ponadto KPGO zawiera rekomendowane działania w zakresie odpadów zawierających znaczne ilości surowców krytycznych, tj.:

- 1) wsparcie finansowe w zakresie opracowywania przez polskie przedsiębiorstwa nowych rozwiązań technologicznych (w tym procesowych) recyklingu zużytych baterii w celu odzyskiwania kluczowych surowców niezbędnych m.in. do rozwoju sektora baterii w Polsce, a więc głównie: kobaltu, litu, antymonu, grafitu naturalnego, niklu, a także metali ziem rzadkich;
- 2) promowanie efektywnego odzysku energii w połączeniu z odzyskiem metali i soli z odpadów zawierających znaczne ilości surowców krytycznych, których z określonych przyczyn (np. zanieczyszczenia, zmęczenia materiału, obecności materiałów złożonych) nie można wykorzystać w inny sposób;
- 3) ograniczenie wywożenia poza UE odpadów zawierających znaczne ilości surowców krytycznych oraz poddawanie ich recyklingowi wewnątrz UE;
- 4) prowadzenia badań w zakresie możliwości ponownego wykorzystania wcześniej składowanych odpadów mogących zawierać znaczne ilości surowców krytycznych;

- 5) promowanie recyklingu i odzyskiwania surowców krytycznych ze strumienia wytwarzanych odpadów.

W KPGO zawarty jest również Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów (KPZPO), w którym zaplanowano m.in. takie działania jak:

- koordynacja i wsparcie realizacji prac naukowo-badawczych w zakresie gospodarki odpadami oraz projektów badawczych i demonstracyjnych w dziedzinie technologii zapobiegania powstawaniu odpadów, w tym kampania informacyjna na temat ubiegania się o środki unijne na projekty badawcze i wdrożeniowe oraz upowszechnianie wyników badań;
- uwzględnienie w priorytetach NFOŚiGW/WFOŚiGW w perspektywie finansowej na lata 2022–2028 możliwości wsparcia dla przedsiębiorstw przeznaczonego na działania dotyczące zmiany technologii na technologie małoodpadowe, innowacyjne (analogiczne do programów efektywności energetycznej); tworzenie nowych form zajmujących się działalnością związaną z ZPO;
- promowanie ekoprojektowania, w tym wydłużaniu cyklu życia produktów, w szczególności do których wytworzenia są niezbędne surowce krytyczne i promowanie naprawy tych produktów, a także zastępowania surowców krytycznych łatwiej dostępnymi materiałami;
- promowanie i wspieranie badań i rozwoju technologii pozwalających poddawać recyklingowi odpady zawierające znaczne ilości surowców krytycznych, które dotychczas takiemu recyklingowi nie były poddawane.

Ponadto oprócz zapisów KPGO, które mają za zadanie wyznaczać kierunki działań w zakresie zarządzania odpadami, zgodnych z hierarchią sposobów postępowania z odpadami oraz zasadami gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ), Ministerstwo Klimatu i Środowiska wprowadza również zapisy prawne, które wspierają rozwiązania w zakresie wykorzystania odpadów, których powstaniu nie udało się zapobiec. Jednym z takich przepisów jest choćby art. 14 ustawy o odpadach¹, który dopuszcza możliwość przeprowadzenia utraty statusu odpadu w sytuacji spełnienia wszystkich przesłanek określonych szczegółowo w tym przepisie.

Przepisy odnośnie utraty statusu odpadów stanowią mechanizm wspierający w ponownym wprowadzaniu materiałów do obrotu gospodarczego, tym samym przyczyniając się do rozwoju rynku surowców wtórnych, jak również ograniczają ilość odpadów kierowanych na przykład do unieszkodliwiania. Zatem stanowią narzędzie, które wspiera odejście od modelu liniowego do modelu cyrkularnego (GOZ-u) kładąc nacisk na wykorzystanie zasobów np. w przemyśle.

Podobną rolę odgrywają przepisy dotyczące produktów ubocznych. Umożliwiają one wykorzystanie pozostałości pochodzących z jednych procesów produkcyjnych jako surowców w innych procesach wytwórczych. Prowadzą tym samym do zmniejszenia powstawania odpadów w przemyśle.

¹ Dz. U. z 2023 r. poz.1587, ze zm.

W odniesieniu do baterii i akumulatorów przemysłowych funkcjonuje ustawa z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach.² Ustawa ta określa m.in. prawa i obowiązki przedsiębiorców wprowadzających na rynek baterie i akumulatory przemysłowe oraz stworzyła ramy funkcjonowania zakładów przetwarzania zużytych baterii i akumulatorów. Na podstawie ww. ustawy minister właściwy do spraw klimatu określił również szczegółowe wymagania dotyczące procesów przetwarzania baterii i akumulatorów przemysłowych. Ponadto MKiŚ współpracuje z MRiT przy wdrożeniu do prawa krajowego postanowień rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1542 z dnia 12 lipca 2023 r. w sprawie baterii i zużytych baterii, zmieniającego dyrektywę 2008/98/WE i rozporządzenie (UE) 2019/1020 oraz uchylającego dyrektywę 2006/66/WE, które wprowadza m.in. obowiązki w zakresie zbierania zużytych baterii przemysłowych.

Warto również zwrócić uwagę, że działania Ministerstwa Klimatu i Środowiska koncentrują się także na tworzeniu ułatwień dla przedsiębiorców. Przykładowo, zgodnie z przepisami ustawy o odpadach, niektóre materiały, które spełniają warunki uznania za produkt uboczny, mogą być w dalszej kolejności wykorzystywane bez konieczności przeprowadzenia postępowania przed odpowiednim marszałkiem województwa w przedmiocie potwierdzenia spełnienia warunków uznania przedmiotu lub substancji za produkt uboczny³. Wprowadzenie zwolnień z obowiązku uzyskania decyzji potwierdzającej spełnienie warunków uznania przedmiotu lub substancji za produkt uboczny stanowi znaczne ułatwienie dla podmiotów prowadzących działalność polegającą na przetwórstwie drewna czy produkcji biogazu i powinno prowadzić do zwiększenia gospodarczego wykorzystania pozostałości poprodukcyjnych.

W ramach działań deregulacyjnych resort wprowadza też przepisy wspierające innowacje. W tym miejscu warto wspomnieć choćby o ustawie z dnia 7 listopada 2025 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw⁴, w której wprowadzono przepisy wydłużające do 30 miesięcy okres przewidziany na testowanie nowych technik dla instalacji ubiegających się o wydanie pozwolenia zintegrowanego.

Odnosząc się do działań systemowych warto wspomnieć o zmianie art. 101a ustawy o odpadach, która dotyczy odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom branży, resort klimatu i środowiska wprowadził zmiany w zakresie obowiązku selektywnego zbierania odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Określony podział odpadów budowlanych i rozbiórkowych (odpady BiR) na poszczególne frakcje, takie jak: drewno, metale, szkło, tworzywa sztuczne, gips, odpady mineralne (beton, cegła, płytki i materiały ceramiczne, kamienie), nie opiera się tylko na obowiązku segregacji u źródła, ale również umożliwia przekazanie odpadów innemu uprawnionemu podmiotowi, który zajmie się segregacją odpadów BiR. Powyższy przepis pozwala na stworzenie jednolitego systemu selektywnej zbiórki, a prawidłowa segregacja będzie mieć również wpływ na poprawę dostępności do surowca na rynku oraz ułatwi jego dalsze wykorzystanie, co również wpisuje się w koncepcje gospodarki o obiegu zamkniętym.

² T.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 809

³ Art. 10-11 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 z późn. zm.)

⁴ Ustawa z dnia 7 listopada 2025 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. Z 2025 r. poz. 1812)

Ponadto warto również wspomnieć o projekcie ustawy o zapewnieniu dostępu do surowców krytycznych, w tym do surowców ważnych dla krajowej gospodarki (UC83), który wdraża przepisy rozporządzenia unijnego CRMA⁵. We wspomnianym rozporządzeniu ustanawia się ramy na potrzeby zapewnienia bezpiecznych i zrównoważonych dostaw surowców krytycznych. Warto zwrócić uwagę na określone cele wskazane w ww. rozporządzeniu, jednym z nich jest wzmocnienie obiegu zamkniętego w sektorze surowców krytycznych. W kontekście odpadów należy podkreślić, że zapisy projektu ustawy będą zawierać przepisy odnośnie tworzenie krajowych środków wspierających obieg zamknięty. Jednym z tych środków będzie utworzenie i prowadzenie bazy danych zamkniętych, w tym opuszczonych, obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, wraz z możliwym wytypowaniem obiektów z potencjałem do odzysku surowców krytycznych. Baza ta będzie tworzona przy współpracy z państwową służbą geologiczną, która również będzie prowadziła odpowiednie badania terenowe. Obecnie projekt znajduje się na końcowym etapie uzgodnień międzyresortowych.

Odnosząc się do kwestii poziomu cyrkularności polskiej gospodarki, należy wskazać, że wskaźnik wykorzystania materiałów w obiegu zamkniętym (tzw. Circularity Metric / CMU) pozostaje wskaźnikiem syntetycznym, którego wartość w istotnym stopniu zależy od struktury gospodarki danego państwa, w tym od udziału sektorów materiałochłonnych, charakterystyki zużycia surowców oraz sposobu zagospodarowania odpadów.

Gospodarka polska, podobnie jak gospodarki wielu państw o silnym zapleczu przemysłowym, pozostaje w znacznym stopniu powiązana z sektorami wykorzystującymi surowce mineralne, budownictwem oraz transformującym się sektorem energetycznym. W konsekwencji część przepływów materiałowych – w tym materiały wprowadzane do długoterminowych zasobów gospodarki (np. infrastruktura) lub zagospodarowywane w procesach technicznych związanych z działalnością wydobywczą i budowlaną – wpływa na poziom wskaźników cyrkularności w sposób odmienny niż w gospodarkach o strukturze bardziej usługowej.

Wnioski te znajdują odzwierciedlenie zarówno w ustaleniach Najwyższej Izby Kontroli, jak i w analizach przedstawionych w raporcie Circularity Gap Report – Poland⁶, który wskazuje, że pojedynczy miernik cyrkularności nie oddaje w pełni złożoności procesów materiałowych zachodzących w gospodarce oraz powinien być interpretowany z uwzględnieniem m.in. poziomu akumulacji materiałów w zasobach, struktury zużycia surowców pierwotnych, charakteru strumieni odpadów czy znaczenia sektorów infrastrukturalnych i energetycznych.

W warunkach obecnych przekształceń gospodarek europejskich i światowych, związanych w szczególności z transformacją energetyczną, rozwojem technologii niskoemisyjnych oraz rosnącym znaczeniem surowców krytycznych, zasadne jest analizowanie wskaźnika cyrkularności łącznie z innymi miernikami, takimi jak efektywność materiałowa, poziom

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1252 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby zapewnienia bezpiecznych i zrównoważonych dostaw surowców krytycznych oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1724 i (UE) 2019/1020.

⁶ <https://www.circularity-gap.world/poland>

zapobiegania powstawaniu odpadów, odzysk surowców strategicznych czy ograniczanie wykorzystania surowców pierwotnych. Dopiero takie podejście pozwala na uzyskanie spójnego i porównywalnego obrazu postępów państw w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Anita Sowińska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ - podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM